ప్రబోధ 4

సకలశాస్త్ర పురాణ సంగ్రహవేత్తయై
వేదాంతవేద్యుడౌ విబుధుడైన
రక్తి ఏపారగ రమ్య వార్యంబుల
రమియించు రాజచంద్రముడునైన
రణరంగమందు పరాభూతరిపుడౌచు
వెల్గొందు జగదేక వీరుడైన
దారిద్ర్యదేవతా దాక్షిణ్యమున కుందు
దౌర్భాగ్య విభుండగు దాసుడైన
భక్తిలేనిచో ఎందుకు పనికిరాడు
భక్తి తానట్టి ఆ జగద్భర్త కన్న
భక్తి పరుడగు దాసుడే వంద్యుడగును.

దివ్యాత్మస్వరూపులారా!

హృషీకేశ సేవనం భక్తిరుచ్యతే. దైవసేవకే భక్తియని పేరు. భక్తిసేవయాం అనగా ఆర్తహృదయుడై నిరంతరము భగవంతుని చింత చేయుచు స్మరించిన చిత్తము ద్రవిస్తుంది. ధారాపాతముగా భగవంతునిపైన ప్రసరించి భక్తిగా జనిస్తుంది. ఇట్టి మానసిక పరివర్తనయే భక్తియని పిలువబడుతుంది. భక్తిరసామృతమును గ్రోలిన మానవునకు అన్నవాంఛలుండవు. సుఖదుఃఖములనుగాని, లాభనష్టములనుగాని, నిందాస్తుతులనుగాని లెక్కచేయక కృంగక, పొంగక స్థిరచిత్తుడై వుండే స్థితికే భక్తియని పేరు. మానవునియందు అనురాగము ప్రేమ అనే సహజ గుణములు సాంప్రదాయంగా వెంటాడుతూ వస్తున్నవి. ఇట్టి గుణములను భగవంతునిపైన మరల్చి నిరంతరము పవిత్రమైన కార్యములలో ప్రవేశింపజేసినప్పుడే యివి పునీతమవుతాయి. ఇట్టి మానవుడు మహనీయుడు మాత్రమే కాక మహాదేవుడుగా కూడా మారగలడు

"సహస్ర శీర్షా పురుషః సహస్రాక్షః సహస్రపాత్" అని శిరస్సులు అన్ని నేత్రములు, అన్నిపాదములు భగవంతునివే. విశ్వం విష్ణుస్వరూపము. జగత్తంతయు కూడను భగవంతుని ఆకారమే అనే సత్యాన్ని దృష్టియందుంచుకొని జీవి

119018602

స్తాడు భక్తుడు. దీనినే ప్రేమాద్వైతమని, ప్రసాద్వైతమని దివ్యత్వమైన జీవతత్వ ఏకత్వాన్ని సోహం భావముతో వ్యూహిస్తూవుంటాడు భక్తుడు. ఇట్టి భక్తుడు మోక్షమును కూడను త్యజించి నిరంతరము దైవప్రేమనే ఆశించే తత్వమునకు అనన్యభక్తి యని పిలుస్తూవచ్చారు. మానవుడు ఆచరించే పురుషార్థములైన ధర్మార్థకామమోక్షములనే దీనిలో ఐదవ పురుషార్థాన్ని కూడా సాధించవలసిన కర్తవ్యమున్నదని నిరూపిస్తుంది భక్తి. అదియే పరమ భక్తి. దీనినే శంకరుల వారు జ్ఞాన లక్షణం అనికూడను ప్రబోధించారు. కర్మయోగాది శాస్త్రములందు పరిచయం లేదే ఇవి పరితపించనక్కరలేదు. పరమ భక్తి యుండే సకల సుగుణములు కూడా యిమిడివున్నవి.

మోక్షమనగా దైవత్వమునందు లీనము కావటమని భావిస్తూవుంటాయి పురాణములు. కాని యిట్టి ఏకత్వమునందు ఎట్టి ఆనందము కూడను లభించదని యు, సజీవమైన మానవత్వమందు, నిరంతరము భగవచ్చింతన చేతను, భగవత్ సంయోగము చేతనే కాలము గడపుటయే ప్రధానమైన మోక్షమని కూడను విశ్వసించటమే భక్తిలక్షణము. భగవంతుని పైగల ప్రేమ తత్త్వమే మోక్షమని నిరూపిస్తూ వచ్చింది వేదాంతము. భగవంతుని హృదయము మధురాతి మధురమైన తత్త్వము. ఏనాటికైనా ఎప్పటికైనా ప్రతిమానవుడు ఆప్రేమ మందిరములో ప్రవేశించక తప్పదు. ఇట్టి పరమ భక్తుడు మోక్షమును త్యజిస్తాడు. అట్టి త్యజించిన మానవుని పరమభక్తియే భగవంతుని ఒడిలో చేరుస్తుంది.

మోక్షమనగా అమృతత్వమైనదానిని అందించటమని శాస్త్రములయొక్క ప్రమాణము. నీటి బిందువును నీరధిలో చేర్చినప్పుడు అది అమృతత్వముగా మారుతుంది. అదియు అనంతంగా రూపొందుతుంది. ఇది అమరణంగా ప్రారంభమవుతుంది. అమృతత్వము, అమరత్వము, అనంతత్వము ఈ ఐక్యము చేతనే ఏర్పడుతుంది. అదే నీటి బిందువు కొన్ని క్షణములు మన చేతియందుంచుకొనిన ఆవిరిగా మారి మృత్యువును పొందుతుంది. అట్టి నీటి బిందువును సముద్రములో చేర్చినప్పుడు అనంతమైన ఆకారాన్ని చేరుతుంది. అమరత్వముగా రూపొందుతుంది. అదే అమృతంగా పరిణమిస్తుంది. ఇట్టి అమృతత్వమైన ఐక్యత ప్రేమతత్వము ద్వారానే మనకు లభ్యమౌతుంది. అమృతస్వరూపాన్ని పొందిన భక్తుడు తనయొక్క ఆకారతత్త్వమంతా కూడను అచ్యుతాకారముగా రూపొందుతుంది. ఈ విధమైన అమృతత్వాన్ని అనుభవించి, ఆనందాన్ని గ్రోలి జీవితములో దివ్యత్వాన్ని అనుభవించినవారే గోపికలు.

మనము జలమును వదలి క్షణమైనా నిలువలేదు. ఆ జలమును వదలెనా తన ప్రాణము నిలువదు. అదే విధముగనే భక్తిరసామృతమును సముద్రమునందున్నంతవరకే భక్తుని యొక్క జీవితము సుఖశాంతులననుభవిస్తుంది. భక్తిరసామృతమునకు దూరమాయెనా తన జీవితమే శూన్యమై పోతుంది. నిజముగా యిట్టి ప్రేమ తత్వాన్ని అనుభవించిన మానవత్వము అన్యజీవితాన్ని ఆశించదు. భాగవతమునందుకూడను 'మందార మకరంద మాధుర్యమునుగ్రోలు మధుపంబు పోవునే మదనములకు' అనగా మందార పుష్ప మకరందమును గ్రోలిన తుమ్మెద ఉమ్మెత్త పూవు వైపునకు ఓరును ఎత్తుతుందా. ఆకాశగంగలో ఆటలాడు హంసలు కేవలము మురికినీటిలో మునుగుతుందా? తీయని మామిడి చివుళ్లు తిని మధురగానం చేసే కోకిల అడవి మల్లెల వైపున అల్లుటు చూస్తుందా? తొలి వానజల్లులో మెల్లమెల్లగా తిరిగే చకోర పక్షులు యీ మంచు గడ్డలవైపు పరుగు ఎత్తుతుందా? ముద్దఖర్జూరము తిన్నవాని నవ్వునకు చింతపండు రుచిస్తుందా? అదే విధముగానే మందార మకరంద మాధుర్యమును గ్రోలిన మానవత్వము అన్యవస్తువులనుగాని, అన్యవిషయములనుగాని, అన్యపదార్థములనుగాని యేనాటికి ఆశించదు, అభిలషించదు. సర్వాంగములయందును భక్తిరసామృతమును నింపుకున్న భక్తునకు ఏ అంగమునందును తనకు దివ్యత్వమైన మంగళతత్వమే రూపొందింప జేస్తుంది. అట్టి భక్తునకు భగవంతుని వాణి విన్నంత మాత్రమున మైమరపించి పులకింప జేస్తుంది. ఇట్టి ప్రేమతత్వము భక్తులయందుండుటము చేతనే భగవంతుడు వారిని అనేకవిధములుగా వారిని వెంటాడుతూ వస్తుంటారు.

ఒకప్పుడు కృష్ణుడు ఉద్ధవునికి యీ భక్తిరసామృతమును తెల్పుతూ వచ్చాడు. ఉద్ధవా! గోపికలు కేవలము పిచ్చివారని భావిస్తున్నావు. వట్టి అమాయకులు. వారు పరిపూర్ణమైన భక్తి మూలికలు. నా హృదయానికి ఏలికలు. నిర్మల, నిశ్చల దీప్తులు అట్టి పవిత్ర భక్తిగల గోపికల తత్వము వర్ణనాతీతంగా వుంటుంటుంది. నానుండి ఎట్టి ఫలితమును కూడా ఆశించనివారు. నా దివ్యత్వాన్ని మాత్రమే ఆశించి, నా దివ్యత్వాన్ని మాత్రమే వరించి నా పవిత్రతకు కరిగి కృశించి పోయేవారు. అట్టివారి భక్తితత్వాన్ని అన్యులు అర్థం చేసుకొనుటకు సాధ్యం కాదు.

మరొక సమయమునందు గోపికలు కృష్ణుని మధుర మోహన గానమును విన్నంత మాత్రమునే భవనములు వదలి వనమునకు పరుగెత్తేవారు. వనమధ్యములో చేరి కృష్ణుని యొక్క వియోగమును భరించలేక యనేకవిధములుగా పరితపించి మొక్క మొక్కను, పుష్ప పుష్పమును, చెట్టు చెట్టును కూడా ప్రశ్నిస్తూ వెళ్లారు. నిజముగా

జడము చైతన్యము అనేది వారి దృష్టియందు ఏకత్వంగా భావిస్తూవచ్చారు. కానుండిన పుష్పము
లు కృష్ణుని యొక్క రాకను చెప్పగలవా? మొక్కలు కృష్ణుని యొక్క దాగుడు మూతలు విచారిం
చగలవా? కృష్ణుని యొక్క రాకను వృక్షములు వారికి జవాబుగా యివ్వగలవా? ఈ వివేక, విజ్ఞా
నము వారి యందు శూన్యములు. కేవలము కృష్ణుని యొక్క ప్రేమామృతమును మాత్రమే దృష్టి
యందుంచుకొని వృక్షములను, పుష్పములను, మొక్కలను అడుగుతూ వచ్చారు మా కృష్ణుడు
ఎక్కడ అని. కృష్ణుడంటే ఎవరో యీ మొక్కలకు గుర్తుకానటువంటి సమయములో వుం
డటంచేత కృష్ణుని యొక్క గుర్తులన్ని యీ మొక్కలకు చెప్పుతూవస్తున్నారు యీ గోపికలు.

నల్లనివాడు పద్మనయనమ్ముల వాడు కృపారసంబు పై
చల్లెడి వాడు మౌళి పరిసర్పిత ఫింఛము వాడు నవ్వురా
జిల్లెడి మోము వాడు ఒకడు మా సర్వము దోచుకు వచ్చెబ్
మల్లియలార మీ పొదల మాటున లేడు గదమ్మ చెప్పరే.

అనగా ప్రతివిషయమునందును మానవుడు విమర్శించుట, విచారణ చేయుటయు సంభ
విస్తూవుంటుంది. విచారణాశక్తి భక్తిని శూన్యము గావిస్తుంది. దీనిని యీ కాలపు ప్రజలంతా
కూడను గుడ్డి నమ్మకమని అంటారు. ఈ నాటి మానవుని యొక్క విచారణాశక్తి వక్రమార్గ
మును అనుసరిస్తూ వుంటుంది. సత్యమును అర్థము చేసుకోలేదు. సులభ సత్యాన్ని లక్ష్యము
చేయడు. ఇలాంటి మేధావి సత్యాన్ని యేరీతిగా గుర్తించగలడు. ఈ భక్తిరసము గ్రోలిన
మానవుని తత్త్వము కేవలము అమాయకముగానే వుంటుంది. శాస్త్ర విజ్ఞానమును మాత్ర
మే పరిశీలనము చేయగలవుగాని పరతత్త్వాన్ని పరిశీలన చేసే అధికారము మానవునికి
యేమాత్రము లేదు. పరతత్త్వానికి రూపము లేదు. పరమప్రేమ తత్త్వము కేవలము అను
భూతిని మాత్రమే అందించునుగాని విచారణాప్రమాణమునకు యేమాత్రము గుర్తింపు
చేయటానికి వీలులేదు. కనుక దీనికి హేతువాదమనేది యేమాత్రము అవకాశముండ
దు.

ఒకానొక సమయములో ఒక గోపిక రాధను ప్రశ్నిస్తుంది. తల్లీ
కృష్ణుని చూచినప్పుడు మీ హృదయము యేరీతిగా పరిణామిస్తుందో, యేరీతిగా స్పంది
స్తుందో, ఏ రీతిగా మార్పు చెందుతుందో, ఏ విధమైన ఆనందమును అనుభవింప
చేస్తుందో ఒక్కతూరి నాకు చెప్పి ఆనందింప జేయుము అనింది. నేనేమని చెప్పగల
ను. కృష్ణుని నామామృతమును ఒక్కతూరి విన్నంత మాత్రమునే నా హృదయము స్తంభిం
చిపోవుచున్నది. అతని ఆగమన విషయము విన్నంత మాత్రమునే నా దేహము కూడను
మరచిపోవుచున్నాను. అతని మధురగానమును విన్నంత మాత్రమునే నేను పిచ్చిదాననై

పోవుచున్నాను. ఈ మత్తులో, యీ ఉన్మత్తములో నేను కృష్ణుని యొక్క అనుభూతిని యేరీతిగా చెప్పగలను. నాను సాధ్యము కాదు' అనింది. అనగా ప్రేమ తత్త్వము యొక్క అనుభూతి యిట్టిది అట్టిది అని చెప్పుటకు సాధ్యము కాదు. చెప్పకలిగిన వారు దానిని అనుభవించలేదనే అర్థము. ఉద్ధవుడు కూడను వచ్చి గోపికలతో యోగశాస్త్రమును చెప్పటానికై పూనుకున్నాడు. ఓ ఉద్ధవా! ఆ కృష్ణుని యొక్క మురళీనాదమనే శబ్దము మా కర్ణములలో నిండి వుంటున్నది. ఇంకొక పలుకులు చేర్చుకొనుటకు మాకు సాధ్యము కాదు. కృష్ణుని మోహన విగ్రహమనేది మా నేత్రములలో కళకళలాడుతూ జ్యోతులవలె ప్రకాశిస్తూ వుంటున్నది. ఇతర రూపములు చూచుటకు మా కన్నులు అంగీకరించవు. అతని లీలా గుణాగణా విశేషములనేవి మా హృదయములో నిండి వుంటున్నవి. ఇతర విషయములు మా హృదయములో చేరుటకు సాధ్యము కాదు. వచ్చిన దారిని వెళ్లమన్నారు.

అనగా పవిత్రమైన దివ్యత్వాన్ని నింపుకున్న హృదయములో అన్యవిషయములు యేమాత్రము ప్రవేశించుటకు వీలుకాదు. ఒక స్వరూపము పైన దృష్టి నిలిపిన వ్యక్తులకు మరొక దృష్టి యేమాత్రము కనుపించదు. జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తుల యందు కూడను దివ్యమైన భగవద్నామాన్ని శ్రవణము చేసిన భక్తులకు అన్యశబ్దములు యేమాత్రము కూడను చెవులలో చేరవు. గోపికల యొక్క హృదయము నిరంతరము కృష్ణమయమై వుంటూ వుండేటువంటిది.

కన్నులందెప్పుడు కారుణ్య దృష్టియె
పల్కులెప్పుడు ప్రీతి లొలుకుచుండు
నగుమోము యందు అమృత భావమె
హృదయ మెప్పుడు ముదము గూర్చు

ఇది నిజమైన భక్తపరుని యొక్క స్వభావము. ఈనాడు భక్తి భక్తి భక్తి అంటున్నాము మనము. భక్తి వ్యుత్పత్తిగాని, భక్తి లక్ష్యముగాని, భక్తికి ఒక స్వరూపముగాని మనము చూపలేక పోతున్నాము. ఇటువంటి పరిపూర్ణ స్వరూపమైన పరమ భక్తికి యీనాటి మన యొక్క ఆచరించే భక్తులు యెంత అల్పత్వముగా రూపొందుతున్నారో యోచించుకోవచ్చు. కనుక భక్తి అనగా మనము ఒక లక్ష్యాన్ని వుంచుకొని ఆ లక్ష్యమనే గమ్యమును చేరేంతవరకు మన పట్టును వదలరాదు. దీక్షను మానరాదు. అదియే మనము ఒక జీవిత వ్రతముగా భావించుకోవాలి.

119018606

ఏదో కొన్ని క్షణములు మాత్రమే దైవచింతన గావించి మిగిలిన కాలమునంతయు వ్యర్థమైన లౌకిక జీవితమునందు గడుపుటము యిది భక్తుని యొక్క కర్తవ్యము కానేరదనే సత్యాన్ని భాగవతము బోధిస్తూ వచ్చింది. దీనికి సత్సంగము అత్యవసరము. సత్సంగము తోనే యిట్టి సంకల్పములు అందుకోటానికి సాధ్యమవుతుంది. సత్సంకల్పములు పోషించుకొనవలెనన్న దుస్సంగమును త్యజించాలి. దుస్సంగముచేత మానవుడు దుర్మార్గుడుగా మారిపోతాడు. దుష్టభావములు తనలో చేరుతాయి. దుష్టవర్తనలో ప్రవేశిస్తాడు. దుష్టభావములనే ఆశిస్తుంటాడు. పరనిందలలో ప్రవేశిస్తుంటాడు. రాగద్వేషాలలో మునిగివుంటాడు. తమోగుణము తన శిరస్సుపైన తాండవమాడుతూవుంటుంది. ఇట్టి దుస్సంగస్వభావము కలిగిన మానవునికి యేరీతిగా సత్సంగప్రభావము శిరస్సునందు చేరుతుంది. ఎటువంటి సజ్జనుడైనా, ఎంత ధర్మపరుడైనా దుస్సంగము చేరినప్పుడు తన ధర్మము, తన సత్యమార్గము సర్వము కూడను కోల్పోతాడు.

పాండవులలో అగ్రజుడు ధర్మమూర్తి. అతని చర్యలు అతని పలుకులు సర్వము కూడను ధర్మముతోనే కూడినవి. కౌరవులైన దుర్యోధన, దుశ్శాసన, కర్ణ, శకుని యీ నలుగురి స్నేహము చేయటంచేత ధర్మజుడు కూడను సర్వము కోల్పోయి కట్టకడపటికి అరణ్యవాసము చేయవలసి వచ్చింది. ఈ దుస్సంగముచేత పవిత్రహృదయుడైన ధర్మజుడు కూడను సర్వస్వమును కోల్పోవలసి వచ్చింది.

ప్రేమమూర్తి కైక. రాములన్న ప్రాణసమానము. అట్టి కైక దుస్సంగమనే మంథర యొక్క స్వభావము చేరటంచేతనే కుమారుని దూరము చేసుకుంది. ఇతరులు తనను దూషించగలిగారు. చీకటి మందిరములో ప్రవేశించింది. హృదయాన్ని విప్పి ప్రార్థించింది.

పతిసుతులకు దూరమైన పడతి బ్రతుకదేల
ఏ పాప ఫలంబు యీ తాపము నాకు కలుగజేసె. ॥ప॥

ఇలాంటి పట్టపురాణియైన కైక కూడను దుస్సంగప్రభావముచేత తనయొక్క సత్కీర్తిని కూడ కోల్పోయి, సద్గుణములను తగుడా కోల్పోయి లోకనిందలపాలైంది.

రాముడు విభీషణునితో చెప్పుతున్నాడు దుస్సంగము యొక్క వాసముకంటె నరకవాసము చాలా శ్రేష్ఠము అన్నాడు. సహకారము యేమాత్రము మనము ఆశించరాదు. అట్టి సహవాసము కూడను మనము చేయరాదు. కృష్ణుని యొక్క మిత్రుడైన ఉద్ధవుని స్నేహము చేయుటానికి గోపికలు మనస్కరించలేదు. మంచిచెడ్డలు

వారు యేమాత్రము కూడను విచారించరు. ఒక్క లక్ష్యమును మాత్రమే దృష్టియందుంచుకుంటారు. కాని యీనాటి భక్తుల యొక్క లక్ష్యము క్షణక్షణమునకు మారుతూ వుంటాయి. ఈ దినము ఒక భావము, రేపటి దినము మరొక భావము. ఇలాంటి మార్పులు, కూర్పులు యేమాత్రము కూడను భక్తికి వుండటము లక్షణము కాదు. స్థిరమైన చలించని మనస్సును, భ్రమించని దృష్టిని అభివృద్ధిపరచుకొనటమే భక్తిలక్షణము. కష్టములకు కృంగటము గాని, శుభములకు పొంగటము గాని వుండరాదు. కనుక భక్తి అనగా యేమిటో మొట్టమొదట గుర్తించుకోటానికి ప్రయత్నించాలి. తన హృదయము చలించకుండా వుండటానికి తగిన కృషి చెయ్యాలి. నిరంతరము నీవు ఆశించిన రూపాన్ని చింతించుకోటం, దానిని స్మరించటము యీ రెండిటి ద్వారానే హృదయము ద్రవించిపోతుంది. ఈ ప్రవహించే తత్వమే ప్రేమతత్వము. ఈ ప్రేమకే పరమ భక్తి యని పేరు. ఇట్టి పరమ భక్తియే పరతత్వానికి సరైన గమ్యము.

ఇట్టి పరమ భక్తులు మోక్షమును కూడను త్యజిస్తారు. కులశేఖరాళ్వారు చెప్పారు 'స్వామి! తరించటానికి జన్మ సార్థకము కావటానికి మోక్షము మోక్షము అంటారు. దయచేసి నాకా మోక్షము యివ్వనక్కరలేదు. నిరంతరము ఎన్ని జన్మలిచ్చినప్పటికిని నీ పదసేవయందు, నీ యొక్క ప్రేమామృతమునందు జీవితమును గడిపే జన్మలు వేయి జన్మలైనా నాకు అనుగ్రహించు గాని మోక్షము నాకక్కరలేదన్నాడు. నేను చక్కెరగా రూపొందిన నీ చక్కెర యొక్క రుచిని నేను అనుభవించలేను. నీవు చక్కెరగా వుండి నేను చీమగా వుండి నీ చక్కెర నేను అనుభవించే ఆనందాన్ని నాకు అనుగ్రహించు అన్నాడు. ఇదే పరమ భక్తి యొక్క ప్రభావము. 'బ్రహ్మవిత్ బ్రహ్మైవ భవతి' అని. నిరంతరము బ్రహ్మతత్వమును చింతించుకుంటూ బ్రహ్మగా రూపొందటము యిది అంతగా ఆనందకరమైన మార్గము కాదు. దీని వలననే ద్వైతమనే మార్గమునందు యనేక విధములుగా రామానుజులు ఆ పరమ తత్వాన్ని గుర్తింప జేసి దివ్యమైన ప్రేమతత్వములో మునుగుతూ ఆనందాన్ని అనుభవిస్తూ వచ్చాడు. కొందరు కర్మమార్గము ప్రధానమనియు, మరికొందరు జ్ఞానమార్గము ఉత్తమమనియు, యోగమార్గము విశిష్టమనియు ఎవరికి తోచినట్లు వారు ప్రచారము సలుపుతూ వచ్చారు. అన్నింటి యందు ప్రేమమార్గమనే భక్తియే ప్రధానమైనదని సర్వులూ విశ్వసిస్తూ వచ్చారు.

ఈ ప్రేమయే దైవము. ఈ ప్రేమయే జీవుడు. ప్రాణులన్నియును పరమాత్మని యొక్క ప్రతిబింబమంతే. సర్వం బ్రహ్మమయం జగత్. ఏ పదార్థమును చూచినా, ఏ విషయాన్ని చింతించినా, ఏ విషయమును చింతించినా, ఏమి చేసినా

అంతా కూడను ప్రేమ మయముగానే వుంటుండాలి. ఈ జగత్తంతయూ ప్రేమ మయ స్వరూపమే. విశ్వం విష్ణుస్వరూపము. తాను కాని స్థానము, తనది కాని పేరు జగత్తునందు కానరాదు. కనుక సర్వము భగవత్ స్వరూపమనే భావించి దానిని అనుభవించటమే నిజమైన పరతత్త్వము యొక్క మూల తత్త్వము. ఇట్టి మార్గమునే అవలంబించాడు నారద మహర్షి. త్యాగో భవతి. తృప్తో భవతి; ఆత్మారామో భవతి అన్నాడు. అనగా అయ్యా నీ మధుర రసమును గ్రోలిన, నీ ప్రేమ రసాన్ని అనుభవించే ప్రతి భక్తుడు తృప్తుడుగా వుంటుంటాడు. అమృత స్వరూపుడుగా వుంటుంటాడు. ఆనందమయుడుగా వుంటుంటాడు. తపస్సులో లీనమై వుంటుంటాడు. అట్టి దానిని నాకు అనుగ్రహించమన్నాడు.

లోకములో వృక్షములు, పక్షులు, పశువులు స్వార్థరహితమైన సేవలు జగతికి చేయుచున్నవి. తన జాతికి, తన తల్లిదండ్రులకు, తన గురువుకు, కడపటికి దైవానికి కూడను ద్రోహము చేస్తూ వస్తున్నాడు. సత్యము, ధర్మము, ప్రేమ, అహింసలను ప్రదర్శించుచున్నాడు. కాని దర్శించటం లేదు. ఆచరించుటలేదు. ఎన్ని కల్గినా కూటికే, ఎంతకాలము బ్రతికినా కాటికే అనే సత్యాన్ని గుర్తించుకోలేకపోతున్నాడు. సర్వులూ తనను గౌరవించాలని ఆశిస్తున్నాడు గాని పరులను గౌరవించటానికి తనుయే మాత్రము ప్రయత్నించుటలేదు. దీనికి కారణమేమిటి? స్వార్థము, అజ్ఞానము, అహంకారము. ఈ స్వార్థం యేనాడు పోవునో ఆనాడే పరార్థములో ప్రవేశిస్తాడు మానవుడు. సూర్య కిరణముల ద్వారా మంచు మాయమవునట్లుగా, భగవంతుని యొక్క ప్రేమ రసము ద్వారా మానవుని యొక్క అజ్ఞానము కరగిపోతుంది. ఈ ప్రేమ యెక్కడనో లేదు. ప్రేమ ప్రతి మానవుని యొక్క హృదయమునందు వుంటున్నది. పెంచుకోవాలి. గృహములో వున్నవారితో ప్రేమను పెంచుకోవాలి. తదుపరి గ్రామములో యీ ప్రేమను అభివృద్ధిగావించాలి. గ్రామము ద్వారా రాష్ట్రములో ప్రేమను అభివృద్ధి పరచాలి. రాష్ట్రము ద్వారా దేశములో ప్రేమను వ్యాప్తిగావించాలి. ఈ రాష్ట్రము ద్వారా విశ్వాన్ని ప్రేమ మయముగా మార్చాలి. ప్రేమ అనేది వ్యక్తియందు బీజముగా వుండి విశ్వమునందు వ్యాప్తిగా చేరుచున్నది యీ ప్రేమ యొక్క ప్రభావము కనుక విశ్వప్రేమను మనము అనుభవించాలెనన్న వ్యక్తి ప్రేమను మనము అభివృద్ధిగావించుకోవాలి. ఈ ప్రేమనే మనము భగవంతునిగా విశ్వసించాలి.

ఇంక అనేక రూపములను మనము ఆశిస్తున్నాము. అనేక రూపములు మన ఊహాగానములే గాని ప్రేమ అనేది ప్రత్యక్ష స్వరూపము. ఆస్తికుడైనా, నాస్తికుడైనా, యాస్తిక నాస్తికుడైనా, యోగి యైనా, భోగి యైనా, విరాగి యైనా ప్రేమ తత్త్వాన్ని విశ్వసించని మానవుడు లేడు. అందరూ అంగీకరించిన భగవత్స్వరూపము ప్రేమ ఒక్కటి

మాత్రమే. కనుక యిట్టి ప్రేమను అభివృద్ధి పరచుకొని ప్రేమ ద్వారానే ప్రేమమయుని చేరటానికి ప్రయత్నించటమే ప్రేమ మార్గము. ఇదే భక్తిమార్గము. ఇట్టి మార్గమునకు ఆదర్శమూర్తులే గోపికలు. భక్తి రాజ్యమునకు ప్రధానమైన చక్రవర్తియే నారదుడు. అన్నిలోకముల యందు ప్రవేశించి యీభక్తిని చాటుతూ ఆనందముగా అనుభవింపజేస్తూ తాను అనుభవిస్తూ వచ్చాడు నారదుడు. ఇట్టిప్రేమ ప్రభావము చేతనే ప్రహ్లాదుడు కూడను తాను ఆహ్లాదాన్ని అందుకుంటూ వచ్చాడు. నిరంతరము నారాయణుని చింతన చేయటం చేతనే అతని పేరు ప్రహ్లాదుడని సార్థకమైంది. ప్ర - ఆహ్లాద అనగా ఆహ్లాదమును పరిపూర్ణమైన స్వరూపములో అనుభవించిన వాడు ప్రహ్లాదుడని అర్థము.

ప్రహ్లాదుడు చెప్పాడు. ఇందుకలడందులేడని సందేహము వలదు ఎక్కడ చూచినా దైవము వుంటున్నాడని తండ్రితో వాదిస్తూ వచ్చాడు. కడకు హిరణ్యకశిపుడు యీస్తంభములో దేవుడు వుంటున్నాడా అని వాదించాడు. తప్పక వున్నాడని తాను విశ్వాసముతో గట్టిగా నుడివాడు. ఆస్తంభమును బ్రద్దలు చేశాడు హిరణ్యకశిపుడు. అందులోనే భగవంతుడు ఉద్భవించాడు. దీనియొక్క అంతరార్థము ఏమిటి? దైవము మన దేహమునందే వుంటున్నారు. దేహమే ఒకస్తంభము. ఈ దేహభ్రాంతులు యేనాడు బ్రద్దలు చేస్తాడో అక్కడే భగవంతుడు ఉద్భవిస్తాడు. కనుక దేహాభిమానము బ్రద్దలు చెయ్యాలి. నిరంతరము దేహాభిమానము, దేహభ్రాంతి తోనే తాను జీవిస్తూ వుంటే దైవత్వము యేరీతిగా మనకు సాక్షాత్కరిస్తాడు. కనుకనే దేహో దేవాలయ ప్రోక్తో జీవో దేవస్సనాతనః అని దేవుడనే వాడు దేహమునందే సనాతనుడుగా వుంటుండి నూతనముగా ప్రకటిస్తూ వుండినాడని బోధిస్తూ వచ్చింది వేదాంతము. ఈ జగత్ సృష్టికంతయు కూడను భగవంతుడే బీజము. ఈ విశ్వమే వృక్షము. మానవులే యిందులోని ఫలములు. ప్రతి మానవునియందు ఆత్మస్వరూపముగా వుండినది దైవత్వమనే విత్తనము. ఆ ఆత్మ యొక్క క్రియనే యీ జగత్తు యొక్క సృష్టి. ఏలా వాలా బీజమునుండి ఉద్భవించిన దైవత్వము బీజరూపములోనే భగవత్ తత్వాన్ని ప్రకటిస్తూ వస్తున్నాడు. కనుక జననమరణములన్నియు కూడను దైవస్వరూపాలే. ఇట్టి గాఢమైన విశ్వాసమును మన హృదయములో నిలచిపోవాలి. ఇట్టి విశ్వాసమే దృఢము కాకుండిన మన భక్తికి ప్రయోజనము వుండదు. ఇది భక్తియని అనిపించుకోదు. ఎట్టిదానికైనా మనము సిద్ధముగా వుంటుండాలి. ఎదుర్కోవాలి. కష్టములకు, నష్టములకు, విచారములకు, దుఃఖములకు, విచారములకు, నిందలకు, నిష్ఠూరములకు సర్వమునకు దైవమే కారణమనే విశ్వాసమును మనము బలపరచుకోవాలి. విశ్వాసమును అభివృద్ధిగావించుకున్నప్పుడే

119018610

మనభక్తి కూడను ప్రపత్తిగా మారి, తద్వారా మధుర భక్తిగా మారి దైవత్వములో లీనమై పోతుంది. ఈ అనన్య భక్తిని మనము అభివృద్ధిపరచుకోవాలి. అన్యచింతనలు లేని భక్తియే అనన్యభక్తి. నీవే తప్ప నితఃపరంబెరుగ. తనను తప్ప అన్యమును మనము యేమాత్రము ఆశించరాదు. ఇట్టి భక్తి త్రికాలములయందు త్రిలోకములయందు, త్రిగుణములయందు వ్యాప్తిగావించాలి.

ఈనాటి మన భక్తి తెల్లవారి పూజరూములోకి పోయి భక్తిగా వుంటుంటాది. ఇది యొక్క యోగముగా రూపొందుతూ వుంటుంది. మధ్యాహ్నమైతే కేవలము భోగముగా తయారౌతుంది. రాత్రికి రోగముగా మారుతుంది. సతతం యోగినః అంది భగవద్గీత. నిరంతరము కూడను, త్రికాలములయందు కూడను యోగిగానే వుంటుండాలి. భోగిగాగాని, రోగిగాగాని వుండరాదు. మొదటలో యిది సాధ్యము కాకపోయినప్పటికిని క్రమక్రమేణా మనము పెంచుకొనుటకు తగిన ప్రయత్నము చెయ్యాలి. ఇది కష్టములో కూడినదని నిరుత్సాహమునకు స్థానమివ్వరాదు. సాధనమున పనులు సమకూరు ధరలోన మనము సాధన చేస్తూ చేస్తూ వుంటే తప్పక మనము సాధించవచ్చు. కనుక నిరాశకు స్థానమివ్వక ధైర్యసాహసములతో పవిత్రమైన ప్రేమతత్త్వమును మనము సాధించాలి అనే దీక్షను పట్టిన వ్యక్తిత్వమే నిజమైన వ్యక్తిత్వము. నిజమైన భక్తి. దేహము నీటి బుడగ. మనసు పిచ్చికోతి. ఈ రెండింటిని మనము అనుసరించరాదు. మన హృదయాన్ని అనుసరించినప్పుడే నిజమైన దివ్యత్వమును చేరిపోతాము. ఎక్కడ చూచినా కాని చైతన్యము నిండి వుంటున్నది. ఈ సర్వత్రా నిండిన చైతన్యము నుండియే మానవత్వమనేది సంప్రాప్తమవుతూ వచ్చింది. కనుకనే Consciousness నుండి Conscience, Conscience నుండి Conscious. Conscious అనేది మన హృదయములో నిండి వుంటున్నది. దీనినుండి మన హృదయము లోపల ప్రసరిస్తూ వస్తున్నది our conscious. కనుక Conscience అనేది The one you think you are. Conscious అనేది The one others think you are. Consciousness అనేది The one you really are. ఈ నిజతత్త్వము మనము సాధించాలి. ఇట్టి సత్యస్వరూపాన్ని మనము దర్శించాలి. ఈ ప్రేమతత్త్వాన్ని మనము గ్రోలాలి. దీనితోనే మన [illegible]న్నము పూర్తి అవుతుంది. ఇట్టి జన్మమే పరిపూర్ణమైన జన్మము. దీనికి ద్వేషమే లేదు. ఇట్టి ఆనందమయమైన, ప్రేమమయమైన, మధురమైన మానవత్వాన్ని ధరించి కూడను మనము జీవితాన్ని వ్యర్థము చేస్తున్నాము. దివ్యమైన మానవ జన్మము సార్థకము గావించుకోటానికి తగిన ప్రయత్నము చేయాలని నేను ఆశిస్తూ ఆశీర్వదిస్తూ నా ప్రసంగాన్ని విరమిస్తున్నాను.